

LUMBLIJA

Pino Bačić, Split
nada.bacic.doma@gmail.com

Ni sam ne znan kako bi poče ovu priču o lumbliji. Ovu malu crticu o njoj. Ne mogu se sititi ni jeli mi to mat ispriopovidila, kad san bi poče dohodit u masline ili san jan ovo sve izmisli. Ne znan, zaboravi san. Ma soma, nikako mi je prid ovu zimu došla napamet, jerbo san za razliku od svih ovih godišć izi samo jednu. Spominjin se, dok je mat još bila živa, da kad bi se bi diga ujutro i uša u dnevni boravak, da je vas vonja po lumblijama. Mat je bila kako kokoš, išlaća bi leć u sedam uri pridvečer, a bila je nazad već u devet uri, upalila bi radio, izmisila lumblije i izlatila bi me i vajalo mi je poč u kamaru.

Ni sam ne znan kako bi poče ovu priču o lumbliji. Ovu malu crticu o njoj. Ne mogu se sititi ni jeli mi to mat ispriopovidila, kad san bi poče dohodit u masline ili san jan ovo sve izmisli. Ne znan, zaboravi san.

Inače, ova priča počinje zapravo daleke 1805. godine, kad je za guvernera Dalmacije postavljen maršal Marmont. Puno dobrega je ti maršal učini za Dalmaciju, a kako i ne bi kad je bi rođeni Venecijanac.

In soma, tun su s nama u ono doba na našem škoju živili i francuski soldati. Bilo ih je svugdi po svin škojima, pari mi se da su ih tun pripremali za pohod na Rusiju, ne znan, mada je to bilo malo kasnije. Valo se parićat i za naše istočne suside, jerbo su oni oduvika bili ratnici i trn u postolima svin soldateskama, mada su uglavnom sve bitke gubili, ali su ih zato znali slaviti. Užegli bi se bili u tren. Naš soldat, nazovimo ga Pierre, je bi s drugima,

stacioniran nigdi na Humu, / neka se naši susidi montanjerosi ne najidu /, jerbo to je bi taki važni strateški vojni položaj, odakle se sve moglo vidit, na ovemu dila škoja. Nikako su se u početku držali po strani, ma kako su ti soldati manje više svi bili seljaci, sirotinja, odjevena u vojničke odore, tako su i oni počeli pomagat našoj čejadi oko vinogradi, vrtli, maslina, i pomogli su in činit meje. Pierre je isto tako bi iz malega sela iz Provanse i njegova mat i otac su imali mali vinograd, tako da je manje više zna sve oko loze i činjenja vina. Nigdi potkraj osmega miseca, kad je vrime jematve, dopalo ga je da pomože brat grozje barbi Kuzmi. Cila famija je brala, ma je tun bila i njegova ćer Franica, mlada, šesna, crnih rudastih vlasi, lipa samo tako. I dok je bra, Pierre bi svako malo podiga glavu, kako da ga ništo svrbi i gleda bi u njenom pravcu. Sad ga je počelo sve češće svrbiti i stalno je pogledun traži di je. Franica se obadala da je ti soldat gleda, i ni joj bi baš mrzak, onako visok, duge plave kose, kako da je koja ženska, plavih očiju kako god i more. I svako malo bi se pogledali i brže boje spuštali pogled. Nastojali su zajedno doć do badnja i vrc grozje na gomilu, pa bi se ovlaš dodirnuli rukama. Ne bi ga ni pogledala, da je ne bi otac vidi. Najteže joj je bilo kad bi s fatigun završili i kad se moralo poč put doma. Un ih je prati ti dil puta, da vidi di stoji. Ni to bi niki veli vinograd, pa je mislila u sebi di će ga opet vidit, jerbo su ga brzo pobrali. Sutradan su išli ća pomoć i teti Žuvi, očevoj sestri, jerbo ona ni imala dice. Nadala se da će ga opet vidit, a i un bidan vrti se kolo njene kuće, da bi je bar pinku vidi. Često je prohodi blizu kuće joj, ne bi li je digod zateka. Prijateji su ga zezali da ne čuva škoj, nego njenu kuću. Tako je „dežurajući“, nikako dozna za cili njen dnevni raspored i već je zna kad bi je i di moga kuntrat. Kad bi izašla vanka s kozun, hodila bi put Hoća Glavice. Tu je bila sigurna da je niko neće vidit ili kad bi otac išaća na drugu bandu put Mikulina luke, činit meje. Osvrtala bi se, da vidi je li je kogod prati i onda bi sela ispod masline, na travu i mislila, kako bi bilo lipo da sad naleti. Gledala je u

kozu kako neumorno brsti ono trave i mislila vajat će mi ubrat i malo grude, da mat ne bi brundala, da nisan dangubila, da imamo štogod za večeru. To joj je bi najdraži laz, imala je osjećaj da je to ništo njeno, oduvik. Dok su joj tako misli lutale, čula je niki šušanj iza sebe. Johi meni, ovo je un, ije, ije. Ne mogu ga ni pogledat, kako su mu lipe one plave oči, mogla bi se utopit i zanorit u njih. Okrenula se i kad ga je vidila, sramežljivo je spustila pogled i osvrnula se okolo da vidi je li ima tun koga god. Un je se malo daje od nje i osmjehnu se. Sreli su in se pogledi i brže boje su ih spustili. Sedili su tako, munčali i godili u toj tišini, zujanju muha i prndjeji. Prstun je pokaza na sebe i reka Pjer, ona ponovi za njim Pjer. Razumila je, a i ona njemu za sebe reče Franica. Tako su tun sedili još malo, jerbo je valo poč put doma, materi štogod pomoć u kući. Rastali su se i nekako očima, prstima se dogovorili opet nać tun. Niko se u Luci ni ni obada za te njihove kratke susrete. Poče je i dan kratit, brzo bi se počē čapavat mrak. Sve su manje imali vrimena za nać se u lazu. Ona bi se prid noć izvukla da odnese botiju kozjega mlika teti Žuvi. Vidila bi ga prid more i prošla blizu njega a un bi je prati. Išla je par koraka isprid njega. Zaustavili su se u štradi, kun korte od tete Žuve i tun su se pojubili. Zarumenila se u obraze i utekla u dvor. „Ćerce moja, a što si se sva zacrvenila u obrazima, oli imaš febre? Hoća brzo doma, da te ne ćapa“. I tako su se još niko vrimē viđali, dok joj jednu večer ni reka i pokaza rukun, nigdi put mora, u daljinu, da će brzo počat, da mora poč u gveru. Pojubi je u obraz i vlase i još joj je reka „n'oubliez jamais“ / nublije žame /. Još je jedanput pojubi, okrenu se i iša ća. Ponavjala je u sebi 'nublije žame, lublije žame'. Sve je razumila, navrle su joj suze na oči, počela se u sebi krivit, a vajalo je doć doma, a i da je mat ne pita što joj je, kad je vidi. Ni ni večerala, uletila je u zajedničku kamaru i vrgla se na pod, dok joj je prid oči dohodi njegov lik i njegove riči i ponavljala ih u beskraj. Numblije, lumblije, lumblije. Brzo je zaspala sva slomljena od tuge. Sutra prid jutro, išla je prid more vidit jesu li išli ća. Vidila je kod Ošnjaka jedrenjak s tri vela jidra. Gledala je sve dok ni zamaka iza Proizda. Suze su joj same hodile niz obraze.

Od tad se sve prominilo, nikako se uvukla u se, ni ni izahodila vanka, ni se s nikin družila. Njene vrsnice i prijatejice su vidile da se prominila, da su joj se oči ugasile i da ne gre nigdi i ne izahodi iz

kuće. One su se manje više sve udale. Ubrzo su mat i otac partili, tako da je ostala sama. Puno mladići je dohodilo prid njenu kortu, zvali je da se gredu malo prošetat prid more ili kad su bili bali, da gredu na tance. Nigdi ni izahodila, osim vanka u baštinu. Najgore joj je bilo, kad je bilo vrimē jematve, sve bi joj se slike vraćale. Prijatejicama ništa ni bilo jasno, zašto odbija sve mladićice, a posli su se

E, i još ništo, ma ne znan koliko u temu ima istine, ma govori se da je Joe Cocker ću za tu pričū, da mu je niki naš Lućanin isprića. Soma nastala je lipa pisma „N'oubliez jamais“.

navikle i ništa je više nisu ni pitale. Prošla je još jedna jematva, Franica bi prid večeru svarila malo mišance i ćapala bi se brašna da učini niko tisto. Tako se je počela zabavjat i igrat s tin tistun i stavjala malo ovega, malo onega i sve bi to stila u peć. Sva je kuhinja lipo zavonjala. Baš dobro, sutra će joj ionako doć dvi kužine, pa će in ukazat što je učinila. In soma, kužine su to kušale i obedvi u glas da što ti je ovo, ja, kako se lipo topi u justima, ja kako lipo vonja, šta si sve stila to u kolać. Moraćeš nan pokazat, kako si to učinila i dat ćeš mi jednu fetu za mater. I tako je to započelo. Brzo se po Luci raščulo za ti niki kolać. Žene su dohodile u Franice vižitat je, da vidu kako ona čini ti kolać. Pitali su je da kako mu je ime, a ona bi prošapćala lumblija / nublije žame /.

E, i još ništo, ma ne znan koliko u temu ima istine, ma govori se da je Joe Cocker ću za tu pričū, da mu je niki naš Lućanin isprića. Soma nastala je lipa pisma „N'oubliez jamais“, koja nas sve vraća u doba nevinosti, doba prvih jubavi, tih najslađih trenutaka u našim životima, koje nikad ne zaboravjamo.

I ovako za kraj, ću san da naši susidi, zna se koji, po škoju pričaju, da je ti soldat bi pekar. Svašta! Ni, ni čudo, oduvik je tin montanjerosima falilo malo mašte.

Čića mića, gotova je pričā !